

ПІДПРИЄМСТВО ЖИВЕ І ПРАЦЮЄ

На перший погляд – не такий вже і великий проміжок часу пройшов, відколи з відомою американською фірмою «Піонер Оверсіз» із штату Айова було підписано договір про будівництво в Зорі спільного підприємства по виробництву гібридного насіння кукурудзи. Сталося це восени 1988 року, під час проведення Дня поля, коли агрофірму відвідало понад 4 тисячі гостей із різних районів тодішнього СРСР, а також зарубіжних держав.

Ще у 1973 році тодішній колаосп «Зоря комунізму» знайшов вихід на міжнародний ринок, коли закупив у Голландії три гектара телиць. Однією із сторінок в налагоджені економічних зв'язків із зарубіжними фірмами і стала домовленість із австрійським філіалом фірми «Піонер Оверсіз».

У ці квітневі дні минає п'ятнадцять років з того часу, коли почалося будівництво спільного підприємства «Зоря-насія», яке і до цього часу є флагманом у виробництві насіння гібридів кукурудзи на Україні. Наша сьогоднішня розмова з генеральним директором СП «Зоря-насія» Анатолієм Васильовичем Оніщук і головним інженером підприємства Олександром Степановичем Вознюком в певній мірі пов'язана із цією датою.

– Перше моє запитання до Вас, Олександр Степановичу. Ви працюєте на спільному підприємстві з часу його заснування. Пригадуєте, будь ласка, як все почалося?

– На цьому місці, де тепер розміщується спільне підприємство, ще в березні 1989 року були кагати з кормовим буряком. А в квітні приступили до будівництва. Завод будували 11 суб'єктів організації України. Цілодобово йшов

лися працювати по-новому. І вже в перших числах вересня 1989 року підприємство стало до ладу. Пригаду, привели першу автомашину початків для апробації всієї лінії. Ще дні два пішло на налагодження виробничого процесу, бо не всі механізми відразу запрацювали. Інколи електрика не спрацьовувала. Словом, доки запустили всю лінію, довелося і ночами працювати. Зате яка радість була, коли, як казав Михайло Горбачов «процес пішов». А на

кукурудзі. Коли він був у Зорі, то навчав нас і як сіяти кукурудзу, і як її переробляти. Словом, весь технологічний процес знав досконало, від температурного режиму до глибини, на яку слід висівати той чи інший сорт кукурудзи. Милутін Неделькович володів трьома мовами: російською, англійською і німецькою. Але характер мав слов'янський: сало любив, міг і горілки випити. Проте знав міру. До цього часу згадуємо нашого першого генерального директора з теплотою.

– А тепер запитання до Вас, Анатолію Васильовичу. Яка мета ставилася в господарстві, коли

життя все краще, що він побачив в тому чи іншому розвинутому господарстві, включаючи зарубіжні. Він взагалі вболівав за розвиток сільського господарства на всій Україні. А виробництво продуктів тваринництва насамперед залежить від забезпечення ферм добрими кормами. Зміцнити кормову базу можна за рахунок розширення посівів кукурудзи і збільшення її врожайності. Навряд чи знайдеться ще така культура, яка б замістом, складом поживних речовин зрівнялась з нею. Її можна використовувати майже цілорічно. А високі врожаї кукурудзи залежать від

но, яку віддачу може дати кукурудзяне поле якщо дотримуватися рекомендацій науки і застосовувати найновітнішу техніку. Не берусь судити, але мені здається, що саме тоді і виникнула ідея СП. Спочатку було три засновники: з української сторони – агрофірма «Зоря», з російської – «Агрохімтовариство», з американської – фірма «Піонер».

– Олександр Степановичу, як головний інженер, розкажіть, будь ласка, про сам процес виробництва?

– Ну я не знаю, чи це буде цікаво для читачів, бо процес досить складний з технічної точки зору. Завод призначений для приймання сирих початків кукурудзи вологістю до 40%, зняття з них обгортки, сортування і вибракування нетоврих форм початків і сушіння кукурудзи до вологості 14%. Потім здійснюється обмолот початків, очистка та калібрування насіння по фракціях, протруєння його і затарювання в мішки. Особь важливі ланки технологічного процесу. Детально про це можна говорити довго. Раніше ми продавали насіння на тонни, а

даний час в нашому колективі працює 31 чоловік на постійній основі. Ще наймаємо працівників на певний сезон, коли зростає потреба у робочій силі. Десь наймаємо 80 людей, але були роки, коли і значно більше, в залежності від врожаю. З першого дня на підприємстві працює головний інженер Олександр Степанович Вознюк, начальник відділу кадрів Галина Дмитрівна Трелачко, Юрій Петрович Валішкевич, який під час обмолоту відповідає за приймання насіння на склад. Він також може працювати і комбай-

О. С. Вознюк

А. В. Оніщук

монтаж корпусів, устаткування для яких ми отримували в розібраному вигляді із-за кордону в сорочатонних контейнерах, довжиною дванадцять метрів. Відправниками устаткування були підприємства Данії, США, Канади. Сушарки, наприклад, у нас канадського виробництва, конвеєри і деталі до них – виробництва США, устаткування для калібрування виготовлено в Данії.

На перших порах не легко було розібратися із кресленнями, бо розміри устаткування, яке надходило з Америки, надавалися в дюймах і футах і потрібно було їх перекладати на метричну систему. Допомогу при монтажі надавали спеціалісти з тих країн, звідки надходило обладнання. Отримували обладнання і проводили всі роботи згідно графіка, який фактично ніколи не порушувався. Це дисциплінувало будівельників, вони вчи-

лися працювати по-новому. І вже в перших числах вересня 1989 року підприємство стало до ладу. Пригаду, привели першу автомашину початків для апробації всієї лінії. Ще дні два пішло на налагодження виробничого процесу, бо не всі механізми відразу запрацювали. Інколи електрика не спрацьовувала. Словом, доки запустили всю лінію, довелося і ночами працювати. Зате яка радість була, коли, як казав Михайло Горбачов «процес пішов». А на

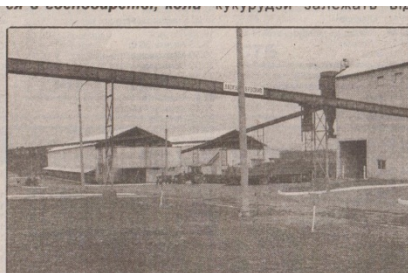
– А яким чином надходило устаткування?

– Я вже називав країни, з яких ми отримували обладнання. З Америки воно надходило спочатку в Копенгаген, а звідти відправлялося на Брест. Як я перед став в і к підприємства, їздив у це прикордонне місто його отримувати. Тоді ще ніяких митниць між Україною і Білорусією не існувало, тому проблеми з перевезенням контейнерів з однієї

республіки в іншу не виникало. Іноді доводилося три-чотири рази в тиждень виїздити у Брест. Всього отримали десь 200 сорочатонних контейнерів. Документація вся була оформлена дуже грамотно. Потрібно було також дотримуватися певної естетики виробництва. На російське «кавось» нічого пройти не могло. Ніяких зв'язних швів. Все на з'єднаннях. Зарубіжні спеціалісти давали потрібні консультації чи то по гідравліці, чи то по електроніці, чи по монтажу взагалі, це стосувалося і документації.

– А хто був першим генеральним директором СП «Зоря-насія»?

– Незабутній Милутін Неделькович, гарний, високий, сивочолий чоловік. По національності серб. Працював в Австрії, де очолював місцеве представництво фірми «Піонер». Мав величезний досвід. Модна сказати, справжній професор по

було вирішено побудувати цей завод?

– Завод призначений, як відомо, для переробки гібридного насіння кукурудзи вітчизняної і зарубіжної селекції. За сезон він може переробити до 10 тисяч тонн насіння. На той час, тобто на 1989 рік, подібного заводу на Україні взагалі не було. Зараз є подібне підприємство у Черкасах, фірма «Maico», але воно значно поступається нашому по-потужності. Наприклад, у нас дві сушарки по 1200 тонн, у них лише одна.

Наш голова Володимир Антонович Плотинський завжди намагався втілити в

якості посівного матеріалу. Завдяки нашому підприємству саме такий матеріал і отримувати землероби, кожен гектар кукурудзи дає нам 120-140 кормових одиниць. На гектар посівів кукурудзи потрібно три-чотири гектари пшениці, щоб дати відповідну кількість кормових одиниць. Як бачите, вигідність і ефективність цієї культури для зміцнення кормової бази очевидна.

У вересні 1988 року на базі нашого господарства відбувся День поля, який організувала американська фірма «Піонер Оверсіз». Тоді на конкретних прикладах було продемонстровано

зараз перейшли на продаж його відповідно норми на один гектар. Тому вага мішків в залежності від фракції різна – від 15,5 кг до 31 кг. Але кількість насіння в кожному мішку приблизно однакова.

– Я чує, що були у підприємства певні проблеми із збутом готової продукції, маю на увазі початок 90-х. Анатолію Васильовичу, що Ви можете сказати з цього приводу? Як тепер ідуть справи із збутом насіння?

– На початку незалежності України підприємство працювало досить потужно. У 1991 році було вироблено 6500 тисяч тонн готового насіння. Однак після цього почався спад, який пояснювався руйнуванням господарських зв'язків між колишніми республіками СРСР (наприклад, ми продавали частину насіння в Казахстан), а також хронічними неплатежами і загальним занепадом колгоспів. Різко змінилося поглядів худоби, отже і попит на кукурудзу впав. Дійсно, був період, коли склади стояли затовареними. В даний час спостерігається певне відродження сільського господарства. Володимир Антонович зробив багато для того, щоб наша продукція мала збут у державі. Державна акціонерна компанія «Хліб України» закуповує наше насіння і розпроділяє його.

Зараз працюємо з новими поколіннями гібридів, які отримуюмо від угорської фірми «Кішкун». Вони дають чудовий насінний матеріал по батьківській і материнській ліній.

– Що Ви можете сказати про трудовий колектив підприємства, яке очолюєте?

– Тільки хороші слова. На

зараз перейшли на продаж його відповідно норми на один гектар. Тому вага мішків в залежності від фракції різна – від 15,5 кг до 31 кг. Але кількість насіння в кожному мішку приблизно однакова.

– Я чує, що були у підприємства певні проблеми із збутом готової продукції, маю на увазі початок 90-х. Анатолію Васильовичу, що Ви можете сказати з цього приводу? Як тепер ідуть справи із збутом насіння?

– На початку незалежності України підприємство працювало досить потужно. У 1991 році було вироблено 6500 тисяч тонн готового насіння. Однак після цього почався спад, який пояснювався руйнуванням господарських зв'язків між колишніми республіками СРСР (наприклад, ми продавали частину насіння в Казахстан), а також хронічними неплатежами і загальним занепадом колгоспів. Різко змінилося поглядів худоби, отже і попит на кукурудзу впав. Дійсно, був період, коли склади стояли затовареними. В даний час спостерігається певне відродження сільського господарства. Володимир Антонович зробив багато для того, щоб наша продукція мала збут у державі. Державна акціонерна компанія «Хліб України» закуповує наше насіння і розпроділяє його.

Зараз працюємо з новими поколіннями гібридів, які отримуюмо від угорської фірми «Кішкун». Вони дають чудовий насінний матеріал по батьківській і материнській ліній.

– Що Ви можете сказати про трудовий колектив підприємства, яке очолюєте?

– Тільки хороші слова. На

зараз перейшли на продаж його відповідно норми на один гектар. Тому вага мішків в залежності від фракції різна – від 15,5 кг до 31 кг. Але кількість насіння в кожному мішку приблизно однакова.

– Я чує, що були у підприємства певні проблеми із збутом готової продукції, маю на увазі початок 90-х. Анатолію Васильовичу, що Ви можете сказати з цього приводу? Як тепер ідуть справи із збутом насіння?

– На початку незалежності України підприємство працювало досить потужно. У 1991 році було вироблено 6500 тисяч тонн готового насіння. Однак після цього почався спад, який пояснювався руйнуванням господарських зв'язків між колишніми республіками СРСР (наприклад, ми продавали частину насіння в Казахстан), а також хронічними неплатежами і загальним занепадом колгоспів. Різко змінилося поглядів худоби, отже і попит на кукурудзу впав. Дійсно, був період, коли склади стояли затовареними. В даний час спостерігається певне відродження сільського господарства. Володимир Антонович зробив багато для того, щоб наша продукція мала збут у державі. Державна акціонерна компанія «Хліб України» закуповує наше насіння і розпроділяє його.

Записав С. Сергієвський